

ἡ διακροὰ ταύτης καὶ τῆς μουσικῆς, ἐν τῇ κυρία σημασίᾳ, καὶ γίνεται δυνατὸν εἰς τὴν τελευταίαν ν' ἀναπτυχθῆ ὡς ἰδία τέχνη. Συγχρόνως ἡ φαντασία, ἥτις μέχρι τοῦδε διετέλει ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἀναμνήσεως, κατέστη ἐλευθέρα, καὶ γίνεται καθ' αὐτὸ ποίησις. Ἄντι ἐξωτερικῆς τινος ἀληθείας ἢ ποιήσεως, ἥτις οὐδὲν γνωρίζει εἰ μὴ ὅτι εἶνε ἀλήθεια, πρόκειται τώρα περὶ ἐσωτερικῆς, περὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἐκφράσεως τῶν συναισθημάτων. Τὸ ἀνθρώπινον συναισθημα ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐφ' ἑαυτοῦ. Ἐσωτερικὸς κόσμος ἀνεπετάσθη, δι' οὗ ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος γίνεται μόνον ἀλληγορία, μόνον σύμβολον· ἐν δὲ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ παντὸς ἐξωτερικοῦ ὡς εἰκότος τῶν ἐσωτερικῶν συναισθημάτων λαμβάνει ἡ φαντασία τὸ πρῶτον συνείδησιν ἑαυτῆς ὡς ποιητικῆς δημιουργικῆς δυνάμεως.

Ἐὰν προσθέσωμεν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα καὶ τι ἐσωτερικὸν καὶ θεωρήσωμεν ἐκεῖνα ὡς ἀποτέλεσμα τούτου, τὸ γεγονός γίνεται συγχρόνως πρᾶξις, ἢ παράστασις τῆς ὁποίας, ὡς τοιαύτης, δηλαδή ὡς γιγνομένης, οὐχὶ ὡς γενομένης ἤδη (διότι ὄντως ἡ πρᾶξις ἀναλαμβάνει πάλιν τὸν χαρακτήρα τοῦ γεγονότος), προκύπτει τὸ ἔργον τῆς δραματικῆς ποιήσεως, περὶ ἧς δύναται νὰ βῆθῃ, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπιτικὴ περιγράφει μίαν ἐξωτερικὴν, ἢ λυρικὴ μίαν ἐσωτερικὴν κατάστασιν, αὕτη συνθέτει ἀμφοτέρας, ἀφοῦ παριστᾷ τὴν μετάβασιν τῆς μιᾶς τῶν καταστάσεων τούτων εἰς τὴν ἑτέραν.

Οὕτω προέρχεται ἡ τρίτη καὶ ὑψίστη περίοδος τῆς ποιητικῆς μορφώσεως, ἡ ὁποία ὄχι μόνον συνεννοῖ τὰς δύο προηγηθείσας, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει ταύτας ἴσα ἴσα διὰ τοῦτο ἐν νέᾳ μορφῇ καὶ μετ' ἰδιαιτέρας τέχνης.

Ἐὰν τις ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων φυσικῶν περιόδων ἀναπτύξεως τῆς ποιήσεως, παρατηρεῖ ὅτι πρῶτον ἐν τῇ δευτέρᾳ τῇ λυρικῇ γεννᾶται ἡ τέχνη ἐν στενωτέρᾳ σημασίᾳ, ἀφοῦ τώρα πρῶτον ἡ φαντασία ἔλαβε συνείδησιν τῆς ἑαυτῆς δυνάμεως. Τὰ αἰώνια συναισθήματα, τὰ ὁποία παρέσχον τῇ λυρικῇ ποιήσῃ τροφὴν καὶ ὑποθέσεις, εἶνε κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν βεβαίως κοινὰ τοῖς πᾶσι, διότι πῶς ἄλλως θὰ ἠδύνατο ἡ ποίησις νὰ εἶνε τοῖς πᾶσι προσιτὴ ἀπόλαυσις, καὶ πῶς θὰ ἦτο ἡ ἀληθὴς ἀπόλαυσις ἐνός λυρικοῦ ποιήματος κυρίως μίᾳ ἐσωτερικῇ ἀναδημιουργίᾳ τοῦ ἰδίου. Ἄλλὰ τὰ συναισθήματα ταῦτα εὐρίσκουσι συγχρόνως παρ' ἐκάστῳ τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν ἔκφρασιν. Οἱ μεγάλοι ἔθνικοι τύποι κατὰ τὴν ἐπικὴν περιόδον διαλύονται διὰ τοῦτο εὐθύς ὡς ἐπικρατήσῃ ἡ λυρικὴ ποίησις. Ἐνῶ ἐκαστος ποιητὴς ψάλλει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν, παραδέχεται ἡ δημιουργεῖ συγχρόνως τὸν τύπον, τὸν μάλιστα ἀμούζοντα εἰς τὴν ἀτομικότητά του, καὶ οὕτω προκύπτει ἡ αὐθεντεία ἐνός ἐκάστου. Διὰ τούτου δὲν πρόκειται ὁμοῦς νὰ βῆθῃ, ὅτι ἐν τῇ ἐπικῇ περιόδῳ οὐδὲν τούτων, ἢ οὐδεμίᾳ τέχνῃ ὑρίστανται· ἀπλῶς δὲν ἔχει μόνον ἀτομικὸν χαρακτήρα. Ἀφοῦ ἡ ποίησις εἶνε μόνον ἐκφρασις τῶν ζωσῶν ἀναμνήσεων τοῦ ἔθνους, ἰσχύει διὰ τὸ γενικὸν τοῦτο ἀντικείμενον, καὶ εἰς γενικὸς καὶ ἔθνικὸς τύπος. Ὑπάρχουν λοιπὸν συγγραφεῖς

καὶ οὐδεμία καθ' αὐτὸ δημιουργία· τέχνη ἄνευ τεχνιτῶν, ἀφοῦ ἡ τέχνη αὕτη μένει πάντοτε αὐτὴ ἑαυτῇ ὁμοία. Διὰ τοῦτο ἤχοῦσιν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἐπικῆς ἐκείνης ἐποχῆς ἄσματα καὶ παραδόσεις, ἀλλ' ἡ δὲν εὐρίσκει τις οὐδένα αὐτουργόν, ἢ ἰσχύει εἰς διὰ πάντας, ἢ ἐὰν καὶ πολλούς, ἀλλὰ τόσον ὁμοίους πρὸς ἀλλήλους, ὥστε δύνανται σχεδὸν νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς εἰς μόνος. Πρῶτον σὺν τῷ ἐσωτερικῷ λυρικῷ περιεχομένῳ γεννᾶται εἰς ἄρχων τῆς ποιήσεως, γίνεται δυνατὴ μίᾳ ἀληθῆς ὀργανικῇ ποικιλίᾳ καὶ ἀνομοιότητι, ἡ ὁποία τότε ἀναπτύσσεται διὰ τῆς δραματικῆς ποιήσεως.

(Ἔπεται συνέχεια)

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΕΠΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΒΟΥΤΥΡΟΔΕΝΔΡΟΝ

Τὸ βουτυροῖδενδρον εἶναι τὸ δένδρον, περὶ οὗ οἱ πάντες νῦν λαλοῦσι καὶ τοῦ ὁποίου δάση ὁλόκληρα ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὰς κοιλάδας τῆς ἄνω Σενεγάλης καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νίγηρος. Τὸ ὠραῖον τοῦτο φυτὸν, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἡμετέραν δρῦν καὶ περὶ οὗ τελευταίως ἐδόθησαν περιέργοι λεπτομέρειαι, εἶναι εὐεργέτημα τῶν μερῶν ἐκείνων τῶν ἐστερημένων αἰγῶν καὶ ἀγελάδων. Ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ τούτου ὁμοιάζει πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καστανίου, ἢ σὰρξ αὐτοῦ εἶναι λευκὴ καὶ συμπαγῆς καὶ ἔχει γεῦσιν εὐάρεστον. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία μεταβαίνουνσι καθ' ἐκάστην εἰς τὸ δάσος καὶ κομίζουσι κἀνίστρα ὁλόκληρα πλήρη ἐκ τῶν καρπῶν τούτου, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνεμος κατέρριψεν.

Ὅταν οἱ καρποὶ ἀποξηρανθῶσιν ἐν κλιβάνῳ, θραύουσι τούτους καὶ τοὺς συμπιέζουσι, ζυμῶνουσι δὲ τὴν σάρκα μέχρις οὗ σχηματίσῃ ὁμογενῆ ζύμην. Μετὰ ταῦτα τὴν ζύμην ταύτην θέτουσιν εἰς κάδον πλήρη ψυχροῦ ὕδατος καὶ πλήττουσι μέχρις οὗ τὸ βούτυρον ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Τέλος ἀφαιροῦσι τὸ βούτυρον, τὸ ὁποῖον πλήττουσιν ἐκ νέου ὅπως καταστήσωσιν αὐτὸ συμπαγέστερον.

Τὸ βούτυρον τοῦ δένδρου τούτου χρησιμοποιοῦσι διαρκῶς οἱ κάτοικοι τοῦ Νίγηρος καὶ τῆς Σενεγάλης χρησιμεύει διὰ τὸ μαγεῖριον, τὸν φωτισμὸν, τὴν κατασκευὴν σαπῶνων καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῶν φιλαρέσκων Νιγηριανῶν, αἵτινες στιλβάνουσι τὴν οὐλὴν αὐτῶν κόμην διὰ τούτου. Τὸ βούτυρον τοῦτο εἶναι σκληρότατον καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἰς τὰς θερμὰς ταύτας χώρας, ἐν αἷς τὸ κοινὸν βούτυρον ῥεεῖ ὡς ἀπλοῦν ὕδωρ.

Ὁ ταγματάρχης Γκαλλιέρη πιστεύει ὅτι τὸ φυτικὸν τοῦτο βούτυρον δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ καὶ ἐν Εὐρώπῃ, διότι εἶναι δυνατὸν δι' αὐτοῦ νὰ κατασκευασθῶσιν ευκολώτατα οὐ μόνον σάπωνες, ἀλλὰ καὶ κηρία. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων τοῦ Νίγηρος ὑπάρχουσι πυκνὰ δάση βουτυροδένδρων, ὧν ἡ ἐκμετάλλευσις δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἐπιτευχθῆ, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ τιμὴ καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ βουτύρου κατέστη τοιαύτη, ὥστε

ταχύτατα ν' ἀναγκάσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐνασχοληθῶσι καὶ περὶ τοῦ φυτοῦ τούτου, ὅπερ ἐν τῷ καρπῷ αὐτοῦ οὐ μόνον βούτυρον ἐγκλείει ἀλλὰ καὶ σάπωνα καὶ κηρία.

Μετὰ τὸ βουτυρόδενδρον ἰδοὺ ἕτερον ἀφρικανικὸν δένδρον τὸ γαλακτοδένδρον ἀνάλογον τῷ ὑπὸ τοῦ Οὐμβδδολδου ἀνακαλυφθέντι ἐν Βενεζουέλλα τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Τὸ ἀφρικανικὸν γαλακτοδένδρον παράγει χυμὸν ἄφθονον γαλακτώδη χρώματος λευκοῦ καὶ γεύσεως εὐαρεστοτάτης. Ὁ ἰθαγενὴς ἀνευρίσκει ἐν αὐτῷ οὐ μόνον ποτὸν ὑγιεινὸν καὶ δροσερὸν ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἐπίσης πολύτιμον καὶ οὐσιαστικὴν, ὅπως εἶναι τὸ γάλα τῶν ἡμετέρων ποιμνίων, οὗτινος κέκτηται τὴν γλυκεῖαν ὁσμὴν καὶ τὰς ἐνδυναμωτικὰς ιδιότητας.

Ὅπως ἐξ αὐτοῦ ληφθῆ τὸ γάλα ἀρκεῖ νὰ χαρακτηθῆ ὁ φλοιὸς καὶ ἀμέσως τοῦτο ἐξέρχεται. Ἀπάντων τῶν γαλακτοδένδρων τὸ σπουδαιότερον εὐρίσκεται ἐν Ἀμερικῇ, ἐντὸς τῶν δασῶν τῆς Ἀγγλικῆς Γουιάνης. Οἱ αὐτόχθονες καλοῦσι τοῦτο ὕα-ῦα, ὅπερ σημαίνει γλυκὺ-γλυκὺ. Πράγματι τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέον γάλα εἶναι γλυκὺ καὶ δικαίως οἱ ἰθαγενεῖς, ὡς ἱερὸν θεωροῦσι τὸ δένδρον τοῦτο.

Τὸ ὕα-ῦα φέεται συνήθως παρὰ τὰς ὄχθας τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν. Ἡ ἐντεριὼν καὶ ὁ φλοιὸς αὐτοῦ ἐγκλείουσι τόσον γάλα, ὥστε ὅταν κόπτωσι τὸ δένδρον τοῦτο τὰ ὕδατα καθίστανται λευκὰ ἐπὶ μίαν σχεδὸν ὥραν. Τὸ δένδρον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν πλοῦτον τῶν χωρῶν ἐκείνων.

Ἐν Ἀφρικῇ ἔχων τις βουτυρόδενδρα καὶ γαλακτοδένδρα δὲν ἔχει ἀνάγκην ποιμνίων, σταύλων καὶ ποιμένων· ἐν δὲ τῇ Γουιάνῃ ὁ κεκτημένος τὸ γαλακτοδένδρον, δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἔχει φυτὸν ἀλλ' ἀληθῆ μαστόν.

N. X. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΠΑΤΗ

(Μῦθος)

Ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶταν ὁ φίλος μου μανιακὸς γιὰ τὰ ζᾶ· τ' ἀγαποῦσε καλῆτερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ του καὶ ἀπὸ τὰ μάτια του· εἶταν νὰ τρελλαθῆ γιὰ ταῖς κόταις, τοὺς κοκκόρους, γιὰ ὅλα. Ὅταν ἐπάγαινε σπὸ χωριὸ δὲν ἄφινε γειτονιά ἀκούταχτη.

— Τί ὄμορφη κότα ποὺ θρέφεις, ἔλεγε στὴ μιά· τί περήφανο κοκκόρο μούχεις, ἔλεγε στὴν ἄλλη.

Ὅλοι οἱ φίλοι του τὸν ἤξευραν γιὰ τὴ μανία του καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἔκραζαν κοκκορόμυαλο. Ὅμως εἶταν καλὸς φίλος· τὸ παραμικρὸ ἐπίστευε.

Ἡ αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ του εἶταν γιομάτη ἀπὸ κοκκόρια, κότες, κουτογάλλικα, χῆνες καὶ ἀπὸ κάθε λογῆς πουλι τῆς ὄμορφάδας καὶ τῆς καλιᾶς.

Μία μέρα ἐπῆγα νὰ τὸν βρῶ· εἶταν μεσημέρι· σὰν ἀδέσφια ἐκουβεντιάζαμε· ἡ ὀμιλία εἶταν γιὰ τὰ πουλιὰ. Τὰ κοκκόρια ἐφώναζαν περήφανα κάτω στὴν αὐλή.

— Ἐ! μοῦ λέει ὁ φίλος μου, σὰν φιλόσοφος, μπορεῖς νὰ μαντέψῃς;

— Σὰν τί πράγμα. . .

— Ποιὸς εἶνε ὁ καλῆτερος κοκκόρος στὴν αὐλή μου.

Ἐγέλασα γιὰ τὸ στοίχημα καὶ ἐκύταξα τὸ φίλο μου μὲ λίγο θαυμασμό.

— Βλέπω πῶς γελᾶς μοῦ εἶπε, σοῦ φαίνεται δύσκολο;

— Καὶ πολὺ· πῶς θὰ μπορέσω φίλε μου, νὰ μαντέψω ποιὸς εἶνε ἀπ' ὅλους τοὺς κοκκόρους σου ὁ καλῆτερος, ἀφ' οὐ δὲν τὸν κύταξα ἀπὸ κοντά, δὲν τὸν ἔπιασα στὰ χέρια καὶ δὲν εἶδα τὴ ράτσα του.

— Ὅλα αὐτὰ δὲν χρειάζονται γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃς, ἀπὸ τὴν καλῆτερον καὶ μεγαλύτερον φωνὴν μπορεῖς νὰ καταλάβῃς. Νά! ἀκούς αὐτὸν ποῦ φωνάζει, αὐτὸς θὰ εἶνε καὶ ὁ καλῆτερος, πιστεύετο, γιὰτί μοῦ τῶπαν πολλοί.

Αὐτὸς ὁ νόμος τοῦ καλοῦ φίλου μου μοῦ φάνηκε σὰν δύσκολος· κᾶτι ἤθελα νὰ πῶ μὰ τὸν ἄφρηκα, γιὰτί ἐπίστευα πῶς κᾶτι θὰ ξέρη, ἀφ' οὐ εἶχε τόση μάθηση σ' αὐτὰ.

Εἶχα φύγη.

Κάθε πρωὶ μὲς τὰ χαράματα τὰ κοκκόρια τῆς γειτονιάς δὲν μ' ἄφιναν ἤσυχο. Ἐνας κοκκόρος μὲ τρομερὴ καὶ διαπεραστικὴ φωνὴ ἔκανε τὴ γειτονιά ἀνάστατο. Ἀπὸ τὸ δωμάτι μου τὸν ἐθάμαζα, γιὰ τὴ ξάστερη φωνὴ του ποῦ περνοῦσε ἀπὸ τὴν μιά στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς γειτονιάς. Ἐθυμήθηκα τὰ λόγια τοῦ φίλου μου καὶ ἐπίστευσα πῶς θὰ εἶταν ὁ πλειὸ γερὸς καὶ ὄμορφος κοκκόρος τῆς γειτονιάς. Τί καλὸς κοκκόρος ποῦ θὰ εἶνε, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. . .

Μία μέρα ἐπισκέφθηκα τὴ γειτονία ποῦ εἶχε τὸν ξακουσμὲνο πετεινό· ἀπὸ θαυμασμὸ θέλησα νὰ τὸν διῶ· ἐπῆγα κάτω στὴν αὐλή.

Τὸν εἶδα, τὸν ἐζύγωσα. . .

Πόσο λαθμενὴν εἶταν ἡ ἰδέα μου. Ἐνας ἀφτέρουγος, λιγνὸς κακομοῖρης, εἶταν ὁ φημισμένος καὶ τρομερὸς πετεινός.

Ἄλλο δὲν ἐθυμήθηκα παρὰ τὴν ἀπάτη τοῦ φίλου μου, τὴ δική μου, καὶ τῶν πολλῶν.

Κέρκυρα

ΗΛ. Α. ΣΤΑΥΡΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τὰ δυστατικά τοῦ ἀνθρώπινου σώματος.

Ἐν τῷ φυσιογραφικῷ μουσεῖῳ Βασιλεῦτος ἐξετέθησαν ἐντὸς ὑάλινων δοχείων τὰ προϊόντα, ἅτινα δύναται τις νὰ λάθῃ ἐκ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος.

Ὅτω ἐκ πτώματος ζυγίζοντος 6 1/2 ἐκάδας ἐλήφθησαν 37 ἐκάδες καὶ 176 δράμια ὕδατος, ὅπερ ἐπιτίθεται ἐντὸς μεγάλῃς βουκάλειος ἐκπλήσσον τοὺς πολλοὺς, ὅτινες ἀγνωστοὶ τὸ ποσὸν τοῦ ὕδατος, ὅπερ ἐμπερικλείει τὸ ἀνθρώπινον σῶμα· ἕτερον ὑάλινον δοχεῖον περικλείει τὸ ἐκ τοῦ σώματος ληφθὲν λεύκωμα (ἀσπράδι), ζυγίζον 1 ἐκάδην καὶ 168 δράμια. Πλάξ ζυγίζουσα 3 ἐκάδας καὶ 360 δράμια δεικνύει τὸ ποσὸν τῆς κίλλας, ὅπερ ἐξήχθη ἐκ τοῦ σώματος. Εἰς ἕτερον ὑάλινον δοχεῖον εὐρίσκεται ὀλόκληρον τὸ καθαρὸν λίπος, ζυγίζον 13 ἐκάδας καὶ 182 δράμια, ἐνῶ ἐκ τῶν ὀστέων ἐλήφθησαν 3 ἐκάδες καὶ 156 δράμια φωσφορικοῦ Ἀσβεστίου καὶ 156 δράμια ἀνθρακικοῦ Ἀσβεστίου, ἐπιδεικνύμενα ὡσαύτως. Πρὸς τούτοις ἐλήφθησαν ἀνά